



KLOTTERPLANK
– EN TIDLÖS FÖRETEELSE
Åke Lundström 1965. Rev. 1971

Ett urval vägginskrifter från Pompeji. Nr ur Corpus Inscriptionum Latinarum, CIL.

I Valupprop

1 Popidio Rufo feliciter. Dignus est. (7346)

Anm. dignus, underförstått ”ämbetet”.

2 Pansam aedilem o(ro) v(os) f(aciatis). Dignus est. (7463)

3 C. Cuspinum Pansam aed(ilem) aurifices universi rog(ant). (710)

Anm. aurifex = guldsmed

4 I. Trebium aed. tonsores (rogant). (743)

Anm. tondeo, totondi, tonsum 2 = klippa

5 Cn. Helvium Sabinum aed. Pistores rog. Et cupiunt cum vicinis. (7243)

Anm. pistor = mjölnare, bagare; vicinus = granne

6 L. Statium Receptum Iivirum i.d. o(rant) v.f. vicini, dignum.

Scriptis Aemilius Celer vic(inus). Invidiose qui deles, aegrotos. (3775)

Anm. Iivirum iuri dicundo. V.f., se 2 ovan!

II Gladiatorspel

1 A. Suetti Certi aedilis familia gladiatoria pugnabit Pompeiis pr(idie)

K(alendas) Iunias; venatio et vela erunt. (1190)

Anm. familia gladiatoria = gladiatortrupp; vela = solskydd.

2 Rusticus Manlius (pugnarum) XII, c(oronarum) XI. (4302)

Anm. Med ”pugnarum” + rom. siffra angavs antalet gladiatorstrider som vederbörande deltagit i, med ”coronarum” antalet segrar.

3 Priscus N(eronianus) VI v(icit)

Herennius I(ibertus) XIIIX p(eriit). (1421)

Anm. VI, XIIIX, underförstå ”pugnarum”.

4 **Omnia munera vicisti; ton heptá theamáton estí.** (1111)

Anm. munera = pugnas; grek. "han är /ett/ av de sju undren"

III Annonser

1 **Hospitium. Hic locatur triclinium cum tribus lectis et comm(odis).** (807)

Anm. locare = hyra ut. Observera lustigheten i sammanställningen "triclinium" och "tribus lectis"! Vad betyder "triclinium" etymologiskt?

2 **Urna aënea pereit de taberna. Seiquis rettulerit, dabunter HS LXV, sei furem dabit, unde rem servare possimus, HS XX.** (64)

Anm. Stöld av ett bronsfat; seiquis = si quis; HS = sestertii; rem = urnan

IV Hälsningar, önskningar mm.

1 **Hospes, salve. Salvus sis, quisquis es. Vale.** (5386)2 **Aemilius Fortunato fratri salutem. (sc. dicit)** (5350)3 **Aephebus Successo patri suo salut(em).** (4753)4 **Actius Cossiniaë mammae suae plurimam sal.** (4596)5 **Neroni fe(liciter)!** (4804) Jfr. Leve konungen!6 **Otiosis locus hic non est. Discede, morator.** (813) morator = slöfock7 **Verus hic; ubi stat, nihil veri.** (1662) stat = befinner sig; Ordvits på namnet Verus!8 **Pyrrhus Chio conlegae sa. Molestè fero, quod audivi te mortuom; itaque vale.** (1852)

Arbetsblad till Klotterplank – En tidlös företeelse?

A

- 1 Staden Pompeji råkade som bekant ut för en naturkatastrof. Vad orsakade denna katastrof och vilket år inträffade den?
- 2 Två andra städer rönt samma öde. Kommer du ihåg namnet på något av dem?
- 3 Vilken romersk författare har beskrivit händelsen?
- 4 Beskriv kort skillnaden i bebyggelse typ mellan Pompeji och Ostia!

B

- 1 I en av inskrifterna angående val står ”Pansam aedilem o(ro) v.f.” ”oro v.f. är en ”stående formel” vid val. Sök skriva ut förkortningen! Vad betyder den?
- 2 I samma inskrift står ”aedilem”. Vad hade edilerna för uppgifter?
- 3 Vad hade Iiviri (duumvirerna) för uppgift? Förkortningen i.d. kan hjälpa.

C

- 1 I ett valupprop läser vi på slutet ”Invidiose, qui deles, aegrotos!” Har våra dagars affischörer något tillförlitligare sätt att beivra sådan åverkan?
- 2 Flera romerska manliga förnamn är förkortade i inskrifterna: C, I, Cn, L, A. Vilka namn står de för?

D

- 1 Vid datumangivelse hade romarna tre huvuddagar i månaden som utgångspunkt. Ange de latinska namnen!
- 2 Av vilken anledning är 15 mars ett minnesvärt datum i Roms historia och vad heter 15 mars på latin?

E

- 1 I en inskrift om gladiatorsegrar står ”han är ett av de sju undren”. Sök finna fler exempel på ”det heliga sjutalet”!

F

- 1 I en annons om ett förkommet eller stulet bronsfat utlovades en ”hittelön” på HS LXV. Skriv ut HS i klartext! HS påstås vara ursprunget till förkortningen av ett stort lands valuta. Vilket land?

G

- 1 Försök skriva ut ”brevfrasen” S.V.B.E.E.V.

H

- 1 I inskriften ”Pyrrhus Chio conlegae sa(lutem dicit). Molesto fero, quod audivi te mortuom; itaque vale.” finns två exempel på äldre stavningar av latinska ord. Vilka?

I

- 1 Vilken är basen i senare delen av ”auri-fex” och vad betyder den?